

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA VIẾT VĂN – BÁO CHÍ

Trần Thị Kim Chi

TÁC PHẨM TỐT NGHIỆP
(KHÓA 11, NĂM 2008 – 2012)

Người hướng dẫn: Chu Văn Sơn

HÀ NỘI – 2012

LỜI CẢM ƠN!

Tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành đến các thầy, cô giáo trong khoa Viết Văn- Báo Chí, cô giáo chủ nhiệm và các bạn sinh viên lớp Viết Văn K11, trường Đại học Văn Hóa Hà Nội. Xin cảm ơn các nhà văn, nhà thơ, nhà phê bình văn học, các thầy cô giáo đã đến giảng dạy, người phản biện tác phẩm tốt nghiệp. Đặc biệt, tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành đến nhà phê bình văn học Chu Văn Sơn, giảng viên hướng dẫn, nhận xét tận tình từ những tác phẩm đầu tiên, giúp đỡ tôi hoàn thành thật tốt tác phẩm tốt nghiệp.

Khi bắt đầu viết thơ, đã có nhiều lúc tôi cảm thấy vô cùng vui sướng và hạnh phúc được mở ra những khoảng không gian riêng của mình. Nhưng đồng thời cũng cảm thấy nhiều hoang mang, chán nản, thậm chí là thất vọng. Những cảm xúc đó chỉ có thể có với văn chương. Bốn năm học đại học là những ngày tháng tiếp nhận kiến thức nền tảng và mở ra nhiều những cơ hội và suy nghĩ mới. Tin rằng, với sự nỗ lực cố gắng của bản thân, kinh nghiệm của những người đi trước, kiến thức tiếp nhận... tôi sẽ còn cố gắng hơn nữa để tiếp tục trên con đường nhân duyên mà tôi lựa chọn.

Sinh viên: Trần Thị Kim Chi

BÀI THUYẾT TRÌNH

Kính thưa các nhà văn, các nhà phê bình văn học, các thầy cô giáo, các bạn sinh viên!

Đến với văn chương như một “duyên nợ” và cũng là một đam mê, em không cảm thấy phải lựa chọn cho mình “nghiệp viết”. Viết không những chỉ để thỏa mãn đam mê, viết là để có thể chia sẻ với chính mình những niềm vui, nỗi buồn. Và thông qua chữ, viết là để có thể bộc lộ những suy tư của bản thân, những mong muốn nhỏ bé với cuộc sống xung quanh mình, những thứ gần gũi thân thiết nhất.

Bước vào công việc viết lách với một kỹ năng còn hạn hẹp, kinh nghiệm cuộc sống còn ít ỏi, vì vậy viết với em trong các sáng tác thơ việc đầu tiên còn là đi khám phá chính bản thân mình trước mọi sự vật xung quanh. Bởi nếu như mình không bước ra từ chính mình thì những thứ mà cao hơn đó là cái muốn truyền tải sẽ thật xa lạ. Em luôn muốn trong các sáng tác ấy có hình bóng của chính mình, dù không hay nhưng khi đọc mình luôn được nghĩ nó là của mình.

Tôi trong thơ em thường là cái tôi không cụ thể, mà nó là một cách bộc bạch cho tất cả mọi sự vật. Cái tôi ấy luôn cảm thấy mình là một khối cá nhân độc lập mà mọi người lại muốn phủ nhận cái thuộc về cái tôi ấy, muốn nó giống như cộng đồng, nếu không nó là cái cần sửa, là cái cần bỏ. Đó là một cô gái khi yêu nhưng tình yêu ấy khiến cho cô thấy nó giống như bao tình yêu khác, khiến cho cô thấy mình nhờ nhờ xấu xí, còn khi cô muốn nó là của riêng mình thì nó lại xa lạ với tất cả mọi người, mọi người luôn phủ nhận cái đó bằng quá khứ, bằng hồi ức. Có lẽ nên tôi ấy tinh thoáng có sự cô đơn trong không gian chỉ có “một mình”. Thật ra khi con người sinh ra thì mỗi người đều có những cái khác biệt rõ ràng, nhưng tại sao lại quy thuộc nó vào một nhu cầu tập thể cụ thể? Bản thân chính cái cộng đồng như vậy nên mỗi

cá nhân dù sống trong đó cũng vẫn cảm thấy mình cô đơn, mình khác cá biệt, mình muốn bật ra khỏi đó.

Tôi trong các bài thơ ấy vì vậy luôn muốn tìm về với tuổi thơ hoặc sống trong vòng tay của bố mẹ dù nó đã lớn, dù có lúc đã muốn thoát khỏi vòng tay ấy. Bởi khi còn bé, bất cứ hành động khác biệt nào cũng luôn được mọi người động viên, cổ vũ, không bị chê trách, trong một cái vỏ bọc lớn thì hình như nó bị xua đuổi, bị kì thị. Em cũng không muốn thoát khỏi sự ảnh hưởng của gia đình trong thơ mình, nhất là hình tượng của bố. Bởi với em bố mẹ như là sự bắt đầu, sự chở che, là sự an toàn, khiến em an tâm với những vần thơ ấy.

Trong chùm thơ này, có một số bài sau mỗi khổ là hoặc mỗi đoạn là những câu thơ tự vấn, hoặc tâm sự, nó khiến em cảm thấy mình thoải mái và có thể cạn hết những suy nghĩ mà mình muốn thể hiện. Em nghĩ khi viết mình nên cố gắng thể hiện được hết cái mình muốn nói, chứ không hề nghĩ rằng sự khác biệt ấy là xấu xí. Với cách thể hiện này em cũng rất muốn nhận được nhiều sự nhận xét của các thầy, các cô, các bạn.

Có lẽ đi khai thác chính mình cùng những cái tôi xung lên trong mỗi bài thơ không còn là xa lạ, nhưng em tin cái tôi của mỗi người khác nhau, cách thể hiện cái nhìn của mỗi người cũng khác nhau, nó sẽ làm nên hình ảnh thơ riêng biệt. Và có lẽ em cũng không nằm ngoài quy luật ấy. Có thể còn vụn vặt, nhỏ nhặt nhưng em nghĩ sau mỗi sáng tác sẽ là sự cố gắng hoàn thiện hướng đi cách viết trong tương lai mà em muốn thể hiện trong quá trình sáng tác của mình.

Em xin chân thành cảm ơn!

Hồi ức

Thỉnh thoảng em thấy trong mình những hình dung về anh biến mất

Giác ngủ miên man về một hình bóng chỉ giống anh

Khi

giác mơ về anh cũng biến mất

Em chợt thấy trong đôi tay những đường vân cũng thay nhau chạy trốn.

Em

Nuối tiếc

Sự nuối tiếc lặp lại nhiều lần và nhiều vô kể

Sự nuối tiếc có thể đánh dấu cho một người đã lớn

Nhưng cũng có thể nó bắt đầu cho sự sa ngã ý thức yêu trong em

Không

Em đã lớn

Em không sa ngã

Ý thức yêu trong em sẽ vẫn còn có anh

Em không muốn giống những kẻ tay trắng

....trái tim không còn gì

Hạnh phúc ư

Nhớ nhung ư

Nhiều ngày quên

Nhưng có một ngày sẽ nhớ

Không bao giờ biến mất

Em cảm thấy buồn

Khi một ngày tình yêu về anh bắt đầu hình dung em trong anh

Anh lại đặt tên cho em là

Hồi ức...

Muốn mang thế giới về cho bố

Đêm hôm nay.

Những cây phượng tỏa ra một thứ mùi hương tan vào cơn mưa đang ào ạt trút xuống ngập lụt cái rãnh nhỏ trước nhà. Tôi không thể chớp mắt bởi thứ âm thanh hững hờ như bàn tay bé nhỏ chạm cả vào kí ức xa khuất từ lâu. Không thể tưởng tượng tại sao trí nhớ như cái hòm cũ rách để nơi xó nhà bỗng nhiên trở lại không biên giới.

Đêm lâu lắm.

Tôi thấy mình là hạt mưa đang rơi, bỗng một ngày chạm xuống mặt đường tan chảy theo dòng rãnh cống.

Tôi hứa với bố mình. Người ôm tôi như con thạch sùng đục nhin đói nằm trông bọc trứng, rồi một ngày nó không nở rời xa con thạch sùng con. Dù bọc trứng năm xưa lớn đến mức nó chạy trốn cả chính mình. Vào một đêm mưa.

Tôi. Cái tôi luôn viết hoa cho chính mình. Nhưng chưa bao giờ viết hoa chữ Bố.

Đêm nay.

Nằm nhìn lũ thạch sùng đuổi nhau trên trần nhà. Lũ thạch sùng con chạy loạn trong một đêm mưa thật to. Chúng đi tìm thạch sùng bố. Chúng có bao giờ hứa sẽ không quên mang về cho bố thạch sùng cả thế giới nếu được đi xa.

Tôi nghĩ về tôi của lâu lắm.

Một ngày chúng thấy bố mình thật già, mà chúng thì như hạt mưa tan vào rãnh. Muốn quay về làm một hạt mưa đang rơi. Không thể.

Chúng không chạy trốn.

Nhưng chúng đi quá xa.

Chúng nằm nghĩ về mình.

Chúng không chạy nữa.

NGỦ ĐI THÔI

À ơi

Ngủ đi

Giấc ngủ của ngày nằm bên bà trong một đêm mùa hạ

Mưa ướt gối một đêm, mưa ướt gối một đời....

À ơi

Ngủ đi

Giấc ngủ của thời chiêm bao vùi đầu vào sách

mẹ bảo đi chơi đừng quên mất đường về

À ơi

Ngủ đi

Giấc ngủ của ngày mưa như con ếch ngồi trong tấm áo mưa rách toác

bố bảo sau này con hãy yêu người dám đi cùng con như chiều nay con nhé

À ơi

Ngủ đi

Giấc ngủ trong vòng tay anh không nồng nàn khói thuốc, không vị trà tàu, bia
rượu

giấc ngủ có "mùi của bố"

...

À ơi

À ơi

Ngủ đi

Ngủ đi

Đừng thức đập như đũa trẻ lên ba gào lên những tiếng hờn dỗi

Đừng đau đón những gì mà ngày hôm qua đã gánh chịu

Đừng bỏ quên những vòng tay chỉ cần để gần nhau hờ hững...

...

À ơi

Ngủ đi

Mưa nhiều chẳng thể ướt đường

Khóc nhiều chưa phải nhớ nhiều

Một đêm chưa tỏ cả đời chiêm bao

...

À ơi

Ngủ đi

trăng vàng chẳng đủ sáng đường

đốt đèn cho sáng lối về đêm khuya

thần lẫn chạy ngả chạy nghiêng

một thần lẫn bố nằm im cháy mình

...

À ơi

Ngủ đi

Bóng ai tát nước bên đàng

cho trăng múa hát cho người nhớ thương

tiếng ai hát lạc bên hè

chẳng phải ru nữa nhưng là máu xương

...

À ơi

Ngủ đi

dáng ngồi

dáng nằm hay hơi thở

sao chỉ còn trên vết của hôm qua

Người đi cũng không thể giữ

Để chẳng thể nào phân biệt

nôi màu, nôi sắc...

...

À ơi

Ngủ đi

Ngủ đi

Ngủ nhiều hơn để khóc ít hơn một chút
để đi chơi đừng quên mất đường về
để cả giấc mơ cũng còn " mùi của bố"...

Qua mùa

Sáng đập xe qua chiếc cầu khô quắt vì gió.
Mùa đông dậy muộn, mẹ chỉ kịp kẹp cho chiếc bánh mì vào cặp
Sương bay ra từ hơi thở trắng toát
Gió mùa đông bắc lạnh

Sáng ngủ dậy nhìn trời bằng đôi mắt đầy gỉ
Mùa đông ngủ quên, chỉ kịp tự cho mình ba phút chuẩn bị
Cả thành phố cũng chỉ còn ba phút
Thấy nhớ mẹ vô cùng

Nhớ mẹ vô cùng
Làm sao cho những đứa trẻ con lúc nào cũng như búp trên cành
Làm sao để người lớn có thể làm trẻ con mãi mãi
Làm sao cho cuộc sống dài hơn ba phút...

Đông và anh

Đông

Những chiếc lá trượt dài trên nhánh cây u ám

Những chiếc lá cong khô khép cả mùa vào trong nước mắt

Những chiếc lá hóa tan cả đất, cả cây.

Đông

Những chiếc lá làm em trượt dài trượt mãi vào anh

Những chiếc lá làm trái tim nằm im muốn động đậy cự mình

Những chiếc lá hóa tan cả mắt của em.

Đông

Em tin như niềm tin vĩnh cửu

Rằng chỉ yêu anh khi có mùa đông

Đông

Những cảm xúc bỗng nhiên đăng trí

Nhưng hình như anh trong em đang biến thành cổ tích

Đã bỏ rơi công chúa để về với em.

Thoát

Nhiều lúc trong giấc mơ tôi chỉ kịp chạy đi tìm không khí
Quanh tôi chỉ một màu
Bùa mê trí óc
Tôi chợt nghĩ mình đi tìm cái chết

Bởi
Tôi
Không thể định nghĩa nổi sống
Tôi
Không thể định nghĩa nổi chết
Tôi
Người trẻ có lỗi
Chỉ muốn ngủ một giấc thật dài
Lười nhác không đam mê, không bao giờ hẹn.

Nhiều lúc trong giấc mơ tôi chỉ kịp chạy trốn chính mình
Thoát khỏi những vết máu như những vết tội
Chạy đi tìm một giấc mơ khác
Nhưng chỉ một màu của máu
Máu nổi tràn thắm đỏ
Máu chảy xuôi
Máu chảy ngược
Máu đổ đời không dứt
Máu miên man nhấn chìm
Máu thoát khỏi mê cung
Máu không còn hơi thở
Máu dứt khỏi thân thể
Máu biến thành một người rất khác

Máu ước mình chỉ là một giọt li ti
Một giọt nằm trong thân thể mẹ
Một giọt là linh hồn của cha
Một giọt để đừng là của ai cả
Càng không thể thuộc về trời xanh

Nhiều lúc trong giấc mơ tôi chỉ còn dám thức
Thoát khỏi suy nghĩ thường ngày ...

Ngủ

Em bỗng thấy nhớ đôi mắt ngủ vờ của anh
Một chiều cuối đông lặng lẽ
Khi tình yêu bị vứt bỏ sau vài ném thử đấng ngất

Người tôi yêu mê ngủ

Chiều nay, giấc ngủ của chuyến bus dài khiến em cạn mối
Những dấu chân biên tập trên cửa kính do em
Cẩn thận, không tì vết.
Em được gì cho một lần rời bỏ ?

Tôi chẳng dám gọi chia tay

Anh lại thờ một tiếng khe khẽ
Chiếc điện thoại làm quên tiếng anh thực tại
Thứ phép thần linh tắt máy làm anh biến mất

Tôi ngủ ngon lành trong giàn hoa giấy

Em vẽ cho anh bản nháp thói quen
Những hình thức được trang trí sơ sài
Sự thích thú với anh không duy nhất

Những ham muốn trác trở

*Tôi thấy mình mang đủ thứ màu
Nhưng chẳng gì thuộc về tôi nữa
Tôi không thể ảo tưởng hơn nữa
Những ảo tưởng được ban phát bởi anh
Chỉ dừng lại khi bỏ mặc quá khứ.*

Yêu

Bỗng nhiên một ngày em thấy
Bầu trời như một người trẻ nóng nảy xấu xí
Em sẽ trở về với tấm rèm cửa cũ kĩ
Ăn mình
Khô chặt nỗi buồn
Mà mỗi ngày nắng chiếu vào đau nhói

Rồi một ngày
Mưa ào ạt làm mặt trời sợ hãi
Nỗi buồn thuộc về ngày nắng?

Em trở về
Với chiếc rèm co rúm, chuyêch choạc, ẩm ướt
Em nhìn nó dần vật
Tấm rèm đầy xúc cảm

Chỉ một mình
Yêu.

Tin

Tôi đã gửi những dòng email ngủ vùi trong mặc cảm
Những dòng tin được sinh ra vô nghĩa
Khi tôi chết ngạt

Dậy đi

Mau dậy đi

Dậy mà nhìn những áng mây co rúm run rẩy

Những áng mây mặc cảm vì thứ màu sắc khác thường của nó

Đêm qua

Trên nhánh bằng lăng khung cửa có chú ve sầu kêu khản cổ

Chú chết mất rồi

Cái chết ngoan lành trong đường ray cửa kính

Đêm

Thời gian không còn trong trí nhớ

Hai khóe mắt bỗng cay xè ướt đầm

Hòm thư nháp làm công việc của mình

như mặc định vẫn thế.

Rất gần

Tôi thấy bàn tay của chính tôi

Gửi những dòng thư nháp...

Tôi - Anh

Chúng tôi ngồi đó trong dãy số chẵn lẻ bù lại cho nhau. Số phận của chúng tôi?
Số phận của những kẻ đi tìm kiếm sự đồng điệu trong nỗi nhớ, sự cảm nhận về
cái đau thương, sự hạnh phúc, về những cái trong tay mình.

Hai bàn tay tôi, hai bàn tay tại sao cứ đan vào nhau mà không phải với một bàn
tay khác.

Tôi cứ ngỡ chúng là những giọt cà phê mà giọt dài giọt ngắn không có một cách
thể hiện cho riêng mình

Chúng tôi ư?-Hình như tôi đã gộp cả anh vào

Anh chẳng bao giờ yêu tôi như tôi vẫn nghĩ,

Tình yêu của anh với tôi có cái màu nhòe nhòe xấu xí

Tình yêu như thói quen nghe nhạc không sở thích, thói quen giận dỗi chẳng cần
lý do

Tôi muốn thứ của riêng mình.

Tiếng nhạc vang lên trong quán làm tôi ngỡ vực chính mình

Bởi một bản nhạc mà tôi lại không biết

Anh cảm nhận bản nhạc ấy theo cách của riêng mình

Tôi ngỡ vực chính tôi?

MỤC LỤC

Lời cảm ơn	1
Bài thuyết trình	2
Các tác phẩm	
1. Hồi ức	4
2. Muốn mang thế giới về cho bố	5
3. Ngủ đi thôi	6
4. Qua mùa	10
5. Đông và anh	11
6. Thoát	12
7. Ngủ	14
8. Yêu	16
9. Tin	17
10. Tôi – anh	18
Phụ lục: Bản nhận xét tác phẩm tốt nghiệp.	19
Mục lục	20